

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2021-02-01

12.01.2021.

Ierosināta lieta par normu, kas noteic Šķirnates ezeram publisku ūdeņu statusu

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2021. gada 12. janvārī ierosināja lietu “Par Civillikuma I pielikuma (1102. pantam) “Publisko ezeru un upju saraksts” 1. nodaļas 56. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam”.

APSTRĪDĒTĀ NORMA

Civillikuma 1102. pants noteic, ka pie publiskiem ūdeņiem pieder jūras piekrastes josla, kā arī šā panta pielikumā (I pielik.) uzskaitītie ezeri un upes. Visi pārējie ūdeņi ir privāti. Savukārt apstrīdētā norma noteic, ka Šķirnates jeb Kimbarcišķu ezers (Latvijas daļa), kas atrodas Daugavpils rajona Demenes pagastā, 10 hektāru platībā ir publiskais ezers.

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: “Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”
- Satversmes 105. pants: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc Latgales apgabaltiesas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikuma. Pieteikuma iesniedzējas izskatīšanā ir civillieta, kurā Daugavpils prokuratūra valsts interesēs cēlusi prasību citstarp pret vairākām privātpersonām par īpašuma tiesību izbeigšanu uz Šķirnates ezeru un attiecīgo zemesgrāmatas ierakstu grozīšanu. Pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas šīs privātpersonas esot tiesiski ieguvušas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, kura sastāvā ietilpa arī Šķirnates ezers. Lai arī sākotnēji Šķirnates ezers neesot bijis iekļauts Sarakstā, ar 1998. gada 14.

maiņa likumu „Grozījumi Civillikumā”, kas stājas spēkā 1998. gada 10. jūnijā, Šķirņates ezers iekļauts Sarakstā un kļuvis par publiskajiem ūdeņiem, proti, valsts īpašumu.

No pieteikuma izriet, ka apstrīdētā norma ir jāpiemēro minētajā civillietā. Tomēr šī norma neatbilstot no demokrātiskas tiesiskas valsts pamatnormas atvasinātajam un Satversmes 1. panta tvērumā ietilpstošajam taisnīguma principam, kā arī Satversmes 105. pantam. Pēc Pieteikuma iesniedzējas ieskata, pieņemot apstrīdēto normu un iekļaujot Šķirņates ezeru Sarakstā, nav īstenota pienācīga nekustamā īpašuma piespiedu atsavināšanas procedūra, kuras ietvaros tiktu uzklauts un izvērtēts Šķirņates ezera īpašnieku viedoklis. Tādējādi starp Šķirņates ezera īpašnieku interesēm un sabiedrības interesēm neesot panākts taisnīgs līdzsvars.

TIESAS PROCESS

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2021. gada 12. martam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

- **Lietas sagatavošanas termiņš ir 2021. gada 14. jūnijs.**

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- **Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2021/01/2021-02-01_lemums_par_ierosinasanu.pdf**

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzi informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par Satversmes tiesu [šeit](#).

